

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, МАРКЕТИНГУ І ТУРИЗМУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: : «Стратегія управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств на принципах «зеленої» логістики»

«The management strategy for foreign economic activity of enterprises on the principles of «green» logistics»

Виконав: здобувачка другого (магістерського)
рівня вищої освіти _____ групи 6Мзд
спеціальності 073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійної програми «Менеджмент
зовнішньоекономічної діяльності»

_____ Ратушко А.І. _____
(прізвище та ініціали здобувача)
Керівник _____ Пляскіна А.І. _____
(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2024 рік

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра менеджменту, маркетингу і туризму

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ к.е.н., доц. Руслан НАБОКА

« _____ » _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

_____ Ратушко Анні Ігорівні _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Стратегія управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств на принципах «зеленої» логістики»

керівник роботи Пляскіна Альона Ігорівна, к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від 23 вересня 2024р., №479-с

2. Строк подання здобувачем роботи 18 грудня 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, статистичні показники за 2020-2024 р.р..

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

1. Теоретичні засади управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств на принципах «зеленої» логістики

2. Аналіз сучасного стану зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах впровадження «зеленої» логістики

3. Розробка стратегії управління зовнішньо-економічною діяльністю підприємств на основі принципів «зеленої» логістики

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Таблиць 15, рисунків 14. Наочний матеріал на _____ аркушах

Керівник роботи _____ Альона ПЛЯСКІНА
(підпис) (ім'я прізвище)

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота другого (магістерського) рівня вищої освіти на тему: «Стратегія управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств на принципах «зеленої» логістики» містить 103 сторінки, 15 таблиць, 14 рисунків. Перелік посилань нараховує 92 найменувань.

Метою дослідження є розробка теоретичних і практичних рекомендацій щодо формування та реалізації стратегії управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств з урахуванням принципів «зеленої» логістики для забезпечення сталого розвитку, підвищення конкурентоспроможності та екологічної ефективності.

Об'єкт дослідження – процес управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств.

Предметом дослідження є стратегічні підходи та методи управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств на основі інтеграції принципів «зеленої» логістики.

У роботі були використані такі **методи дослідження**: теоретичні (аналіз, синтез, класифікація, систематизація, узагальнення), методичні (підбір та аналіз літературних джерел для більш детального вивчення теми), табличний, графічний. Було застосовано методи аналізу обсягів виробництва та реалізації продукції, статистичні методи дослідження числових даних: вертикальний (структура показників) та горизонтальний (динаміка показників) аналізи.

Результати дослідження можуть бути використані підприємствами у процесах здійснення зовнішньоекономічної діяльності на принципах «зеленої» логістики.

Ключові слова: стратегія управління, зовнішньоекономічна діяльність, «зелена» логістика, конкурентоспроможність, Європейський зелений курс, екологічна ефективність.

ANNOTATION

The qualification work of the second (master's) level of higher education on the topic: “Strategy for managing foreign economic activity of enterprises on the principles of ‘green’ logistics” contains 103 pages, 15 tables, 14 figures. The list of references includes 92 items.

The purpose of the study is to develop theoretical and practical recommendations for the formation and implementation of a strategy for managing the foreign economic activity of enterprises, taking into account the principles of “green” logistics to ensure sustainable development, increase competitiveness and environmental efficiency.

The object of research is the process of managing the foreign economic activity of enterprises.

The subject of the study is strategic approaches and methods of managing the foreign economic activity of enterprises based on the integration of the principles of green logistics.

The following research methods were used in the study: theoretical (analysis, synthesis, classification, systematization, generalization), methodological (selection and analysis of literary sources for a more detailed study of the topic), tabular, graphical. The methods of analysis of production and sales volumes, statistical methods of researching numerical data were used: vertical (structure of indicators) and horizontal (dynamics of indicators) analyzes.

The results of the study can be used by enterprises in the processes of foreign economic activity on the principles of “green” logistics.

Keywords: management strategy, foreign economic activity, green logistics, competitiveness, European Green Deal, environmental efficiency.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ НА ПРИНЦИПАХ «ЗЕЛЕНОЇ» ЛОГІСТИКИ	10
1.1. Поняття, сутність та значення зовнішньоекономічної діяльності підприємств.....	10
1.2. Теоретичні основи інтеграції принципів «зеленої» логістики у зовнішньоекономічну діяльність.....	16
1.3. Роль і значення стратегії в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємств.....	21
Висновки до розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ «ЗЕЛЕНОЇ» ЛОГІСТИКИ.....	32
2.1. Аналіз впровадження принципів «зеленої» логістики у діяльність українських підприємств.	32
2.2. Сучасні підходи до управління системою зеленої логістики підприємства.....	43
2.3 Дослідження позитивного досвіду підприємств інших країн у впровадженні «зеленої» логістики.....	52
Висновки до розділу 2.....	64
Розділ 3. РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬО- ЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ ПРИНЦИПІВ «ЗЕЛЕНОЇ» ЛОГІСТИКИ.....	67
3.1. Формування основних стратегічних цілей і пріоритетів підприємств у сфері «зеленої» логістики в Україні.....	67
3.2. Розробка практичних рекомендацій щодо впровадження принципів «зеленої» логістики у зовнішньоекономічну діяльність....	72
3.3. Обґрунтування очікуваних результатів розвитку зовнішньоекономічної діяльності на засадах «зеленої» логістики.....	83
Висновки до розділу 3.....	87
ВИСНОВКИ	89
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	94

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасні глобальні тенденції економічного розвитку, пов'язані зі зростанням обсягів міжнародної торгівлі та посиленням інтеграційних процесів, ставлять перед підприємствами нові виклики в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю. Одночасно із цим світове співтовариство зосереджує увагу на екологічній сталості, що стало ключовою складовою стратегій багатьох розвинених країн та міжнародних організацій. У цьому контексті принципи «зеленої» логістики, які спрямовані на мінімізацію негативного впливу на навколишнє середовище, інтегруються в управлінські процеси підприємств, включаючи їхню зовнішньоекономічну діяльність.

Для українських підприємств, які прагнуть підвищити конкурентоспроможність на міжнародних ринках, впровадження принципів «зеленої» логістики не лише відповідає сучасним екологічним вимогам, але й сприяє оптимізації витрат, підвищенню репутації та залученню іноземних партнерів. Проте, незважаючи на значний потенціал, поширення таких практик в Україні залишається обмеженим через низку бар'єрів, серед яких відсутність чітких стратегічних підходів, недостатня державна підтримка та низький рівень обізнаності.

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю розробки ефективних стратегій управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств, які враховують екологічні аспекти та відповідають сучасним міжнародним стандартам. Вивчення цієї теми є важливим для створення умов сталого розвитку українських підприємств, інтеграції до світової економіки та посилення їхньої позиції на міжнародних ринках.

Таким чином, дослідження стратегії управління зовнішньоекономічною діяльністю на принципах «зеленої» логістики має теоретичне, практичне та соціально-економічне значення.

Метою кваліфікаційної роботи є розробка теоретико-методологічних підходів та практичних рекомендацій щодо формування і реалізації стратегії управління

зовнішньоекономічною діяльністю підприємств на основі принципів «зеленої» логістики з метою забезпечення екологічної сталості, підвищення конкурентоспроможності та оптимізації логістичних процесів.

Із мети дослідження випливають такі **завдання**:

- визначити поняття та сутність зовнішньоекономічної діяльності підприємств ;
- охарактеризувати теоретичні основи інтеграції принципів «зеленої» логістики у зовнішньоекономічну діяльність;
- дослідити роль і значення стратегії в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємств;
- проаналізувати впровадження принципів «зеленої» логістики у діяльність українських підприємств;
- дослідити позитивний досвід підприємств інших країн у впровадженні «зеленої» логістики;
- оцінити ключові бар'єри і проблеми у застосуванні екологічних практик у зовнішньоекономічній діяльності;
- сформулювати основні стратегічні цілі і пріоритети підприємств у сфері «зеленої» логістики в Україні;
- визначити практичні рекомендації щодо впровадження принципів «зеленої» логістики у зовнішньоекономічну діяльність;
- обґрунтувати очікувані результати та перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності на засадах «зеленої» логістики.

Об'єктом дослідження даної роботи є процес управління логістичною діяльністю підприємства.

Предмет дослідження – теоретико-методичні засади та особливості розвитку стратегічного управління міжнародною логістикою аграрної продукції підприємств в умовах глобальних змін.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети й виконання завдань у роботі використано низку загальнонаукових і спеціальних методів, а саме: методи

індукції та дедукції – для розгляду понять «логістика» та «стратегічне управління міжнародною логістичною діяльністю»; спостереження й узагальнення – для визначення місця України на світовому ринку «зеленої» логістики; статистичний та графічний методи – для аналізу позиції логістичних підприємств на світовому ринку, причинно-наслідковий метод і метод експертної оцінки; методи системно-структурного аналізу, методи дисконтування.

Елементи наукової новизни. Наукова новизна дослідження полягає в теоретично-методичному обґрунтуванні та прикладному опрацюванні стратегії розвитку управління «зеленою» логістичною міжнародною діяльністю.

Практична значущість. Висновки та рекомендації роботи можуть знайти конкретну реалізацію в діяльності логістичних компаній у галузі міжнародної логістики України на зовнішні ринки.

Апробація результатів роботи. Основні практичні результати дослідження доповідались на: VII Всеукраїнській науково-практичній Інтернет-конференції молодих вчених, аспірантів і студентів «Тенденції і прогнози розвитку світової економіки в умовах загострення глобальних ризиків» із тезами: «Правові засади європейської інтеграції України»; XIX Всеукраїнській науково-практичній Інтернет - конференції молодих вчених, аспірантів та студентів «Професійне становлення молоді в умовах інтеграційного розвитку України» із тезами: «Специфіка митного регулювання в національних та глобальних логістичних мережах поставок».